

Консультація для вихователів
«Особливості роботи з дітьми з ООП»

Останнім часом приділяється велика увага проблемі виховання і навчання дітей з ООП. Це обумовлено тим, що збільшується кількість дітей із проблемами розвитку. Загальною метою дошкільного навчального закладу є забезпечення умов для спільного виховання і навчання дітей із різними психофізичними особливостями розвитку.

В нашій групі компенсуючого типу виховуються діти з різними нозологіями: СДУГ (синдром дефіциту уваги з гіперактивністю), РАС (розлади аутистичного спектра), ЗПР, когнітивна недостатність різного ступеню, мовленнєві порушення, хвороба Дауна. Ці діти потребують особливої уваги та комфортного простору, толерантного ставлення дітей, батьків, колективу ЗДО. В нашій групі створено розвивальне середовище, яке сприяє гармонійному розвитку особистості дітей з ООП.

Принципи організації роботи з дітьми з ООП в корекційній групі:

- Індивідуалізації та диференціації.
- Єдності сенсорного розвитку (безпосередній чуттєвий досвід дитини як основа розвитку), мовленнєвого розвитку (формування різних видів мовленнєвої компетентності), лінгвістичного (засвоєння мовних засобів), комунікативного (включення дітей у різні форми спілкування) розвитку.
- Підтримки самостійної активності дитини.
- Комплексного підходу (освіта дитини з ООП вимагає міждисциплінарного підходу до визначення впровадження методів і засобів виховання, навчання і розвитку).
- Варіативності в організації процесів навчання і виховання.
- Активного включення в освітній процес всіх його учасників: дітей, батьків і фахівців з корекційної роботи.
- Партнерської взаємодії з родиною, яка виховує дитину з ООП (зустріч з батьками, бесіди, консультації, інформаційна підтримка, залучення батьків до корекційно – розвивальної роботи).

Основні завдання корекційно-розвиткової роботи:

- допомогти дітям із ООП оволодіти різноманітними знаннями з предметного світу, життєдіяльності дитини з природного довкілля, художньо-продуктивної діяльності;
- підібрати такі види діяльності, що максимально стимулюють активність дитини;
- проводити лікувально – оздоровчі заходи;
- змінювати види діяльності для відпочинку;
- шукати індивідуальний підхід, надавати індивідуальну допомогу;

- давати завдання з опорою на зразки;
- проводити докладний інструктаж щодо виконання завдань;
- давати багаторазові вказівки та вправи для закріплення нового матеріалу;
- проводити динамічне спостереження за успіхами кожної дитини;
- під час навчання дитини звертати увагу на стан різних аспектів її психічної діяльності (пам'ять, увага, мислення, мовлення, темп роботи, вміння долати перешкоди);
- проводити індивідуальні корекційні заняття, використовувати на заняттях різноманітні види практичної діяльності

Працюючи з дітьми з ООП, особливу увагу необхідно приділяти дидактичній грі. Адже, саме гра має дуже важливе значення в житті дитини, сприяє її всебічному розвитку. В грі дитина розвивається, як особистість, у неї формують ті сторони, від яких залежатиме успішність у навчанні та в її подальшому житті. Під час гри можна краще розпізнати дитину, її характер, звички, творчі можливості.

Рекомендації щодо використання дидактичних ігор у роботі з дітьми з ООП:

- дидактичні ігри потрібно ширше використовувати на заняттях, а також у різних режимних моментах;
- дидактичні ігри мають бути доступні та зрозумілі дітям, а також відповідати їхнім віковим та психологічним особливостям;
- кожна дидактична гра повинна мати своє конкретне навчальне завдання, що відповідає темі заняття;
- під час підготовки до проведення дидактичної гри рекомендується добирати такі цілі, які сприяють не лише отриманню нових знань, а й корекції психічних процесів у дитини з ООП;
- проводячи дидактичну гру, треба використовувати різноманітну наочність, яка має нести змістовне навантаження і відповідати естетичним вимогам;
- знаючи особливості дітей з ООП, для кращого сприймання, потрібно задіяти кілька аналізаторів (слуховий, зоровий, тактильний);
- гра має ускладнюватись за змістом, дидактичним завданням, ігровими діями і правилами;
- потрібно навчати ігрових дій, лише за цієї умови гра набуває навчального характеру і стає змістовною;
- рекомендовано добирати такі дидактичні ігри, які несуть позитивне емоційне забарвлення, формують інтерес до нових знань.

У своїй роботі з дітьми велику увагу приділяємо розвитку дрібної моторики. Адже, дитина, яка має високий рівень розвитку дрібної моторики, вміє логічно мислити, в неї розвинуті пам'ять увага, мовлення. Навички дрібної моторики допомагають дитині обстежувати, аналізувати, порівнювати.

Для цього використовуємо підготовчі вправи, пальчикову гімнастику, пальчиковий театр, ігри – шнурівки, ігри з конструктивно – будівельним матеріалом, ігри з піском або « пісочну терапію» . Психологи стверджують, що пісок поглинає негативну енергію, стабілізує її емоційний стан. Також для розвитку дрібної моторики корисні заняття з ліплення. Виготовлення навіть простих фігурок з глини чи пластиліну потребує узгоджених рухів, позитивно впливає не лише на вдосконалення рухових функцій, а й на інші функції, зокрема, мовлення.

Важливою складовою в роботі з дітьми з ООП є використання сенсорних ігор. Вони допомагають дитині адаптуватися в колективі, поліпшують контактність з навколишнім середовищем, коригують небажану поведінку, розвивають дрібну моторику, покращують емоційний стан дитини, розкривають якомога ширший спектр відчуттів. Чудовим варіантом ігор є сенсорна коробка, яку ми виготовили та використовуємо у своїй роботі. Вона універсальна тим, що дає можливість дітям обстежувати, пересипати, сортувати, переливати, ховати і знаходити різні предмети. За допомогою сенсорної коробки дитина розвиває тактильні відчуття, творче і просторове мислення, фантазію, терпіння, координацію рухів.

У своїй роботі з дітьми педагоги використовують як традиційні, так і інноваційні методи та прийоми навчання та виховання. Нетрадиційні форми розкривають широкий спектр здібностей дитини, дозволяють створювати невимуснені ситуації спілкування і максимально зацікавити дитину для спільної діяльності. Зокрема, це арт-терапевтичні методики:

- Ізотерапія (терапія образотворчим мистецтвом).
- Казкотерапія (лікування казкою).
- Пісочна терапія(використання піску).
- Пальчиковий ігротренінг (пальчикові ігри та вправи).
- Музикотерапія (терапія з використанням музики).
- Гудзикотерапія(ігри з гудзиками).
- Ниткографія (малювання нитками).
- Кольоротерапія.

Часто ці технології інтегровані, доповнюють одна одну. Використання цих технологій розвиває:

- Загальнонавчальні вміння – це вміння вчитись жити, пристосовуватись до мінливих умов через взаємовідносини « дорослий - дитина», в ході яких напрацьовуються необхідні якості.
- Інтелектуальну сферу, швидкість і гнучкість мислення.
- Емоційно – вольову сферу, працездатність, поведінку: дитина навчається керувати собою, своїми емоціями.

Працюючи з дітьми з ООП, потрібно толерантно ставитись до особливих дітей , але не зосереджувати увагу на її порушеннях, надавати індивідуальну підтримку, намагатись наблизити освітні завдання до потреб і можливостей дитини, сприяти тому, щоб кожна дитина відчула себе рівноправно в колективі однолітків.

Важливим аспектом у роботі з особливими дітьми є співпраця з батьками. Колектив нашої групи тісно співпрацює з батьками дітей : надають консультації та рекомендації , проводять бесіди, круглі столи, дні відкритих дверей. Педагоги докладають максимум зусиль для створення позитивної, дружнелюбної атмосфери в групі. Завдяки спільній праці педагогів та їхніх родин можливе розкриття внутрішнього потенціалу дітей, їхнього комплексного розвитку в процесі соціальної адаптації.

Використана література

1. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / Білан О. І., Возна Л. М., Максименко О. Л. та ін. – Тернопіль : Мандрівець, 2013.
2. Програма розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко»/ Сак Т. В. та ін. – Київ, 2013.
3. Базовий компонент дошкільної освіти – Київ 2021 р.
4. Белеткова О.В. Учитель-логопед як організатор взаємодії учасників корекційного процесу./О.В.Белеткова// Логопед. – 2013. –С.2.
5. Ілляшенко Т. Затримка психічного розвитку дітей: причини виникнення та корекція. Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: Науково-методичний збірник / Т.Ілляшенко [за ред. Н. Софій, І. Єрмакова] – К. : Контекст, 2000.
6. Куницька Т.О. Дидактичні ігри для розвитку пізнавальної сфери дітей з інтелектуальною недостатністю. Практичний посібник. Кам'янець-Подільський:2014-88с.
7. Кулик В. Інтегроване навчання дітей з особливими потребами. – Дефектолог. – 2008. - №3.
8. Петрик Н. Корекційне навчання дітей з особливими потребами//Дефектолог. – 2009. - №1.
9. 745 ігор для дошкільників / Уклад. Шевцова О.А. – Х.: Вид. група «Основа», 2014. – 366, (2) с. – (Серія «ДНЗ. Вихователю»).